

Dag belangenbehartiger!

Je kan vijf voorafgaande wilsverklaringen opstellen in verband met je levenseinde. Deze zijn belangrijk op het moment dat je niet meer kan vertellen hoe je een en ander wilt. Je moet ze zelf opstellen, iemand anders kan dit niet voor jou. Of je dat doet en wanneer, is heel verschillend. Je ziet jonge mensen die een van hun ouders aan jongdementie verloren, soms al vrij snel daarna werk maken van deze wilsverklaringen. Je ziet bejaarde mensen die er nog niet aan denken.

De wilsverklaringen vooraf opstellen heeft als voordeel dat artsen en zorgverleners later als jij het zelf niet meer kan zeggen, met jouw wensen rekening kunnen houden.

Iedereen kan vrij kiezen of hij of zij een wilsverklaring opmaakt. Het zijn rechtsgeldige documenten waar artsen rekening mee moeten houden, behalve de wilsbeschikking euthanasie. In het geval van euthanasie moet je immers in totaal aan vier strikt omschreven voorwaarden voldoen.

Vier wilsbeschikkingen

Welke vier wilsbeschikkingen kan je opmaken? Een vijfde is je testament voor het schenken van je lichaam aan de wetenschap, maar daar gaan we hier niet dieper op in.

Eerst en vooral **de voorafgaande negatieve wilsverklaring**. Eigenlijk komt deze hierop neer dat je voor het geval je niet meer bewust bent en je wil niet meer kan uitdrukken, nu al zo nauwkeurig mogelijk laat weten welke zorg je

weigert op het moment dat je onherroepelijk wilsonbekwaam bent. Je kan voor dat geval ook een vertegenwoordiger aanduiden om je rechten en wensen te verdedigen. Deze wilsverklaring is onbeperkt geldig, wettelijk afdwingbaar en je kan ze op elk moment aanpassen.

Het opstellen van de negatieve wilsverklaring gebeurt best in aanwezigheid van een arts, zodat er geen discussie is over de wilsbekwaamheid. Je bewaart [het document](#) zelf en je geeft één exemplaar aan jouw vertrouwenspersoon en aan jouw behandelende (huis)arts voor in jouw patiëntendossier.

De tweede is de **voorafgaande wilsverklaring inzake euthanasie**. Je kan ze opstellen als je euthanasie wenst in het geval je in een onomkeerbare comateuze toestand komt. Voor deze verklaring heb je twee getuigen nodig die mee ondertekenen. Dit [document](#) is vijf jaar geldig en moet, als je dat wenst, om de vijf jaar hernieuwd worden. Ze vervalt niet mocht je in de loop van die vijf jaar je wil niet meer kunnen uiten. Weet wel dat een arts euthanasie kan weigeren en dus deze verklaring kan negeren. Je kan ook een vertrouwenspersoon aanduiden die de behandelend arts zal inlichten als jij dat niet langer zelf kan. Je kan de verklaring bij je gemeente registreren. Dat is belangrijk maar bespreek deze verklaring zeker ook met je arts en met je naasten.

De derde gaat over **de wijze waarop je ter aarde wilt besteld worden**. Daarin maak je je keuze daaromtrent officieel bekend. Zowel je naasten als de begrafenisondernemer zijn verplicht met je wensen rekening te houden. Ook [deze verklaring](#) kan je bij je gemeente registreren. Als je overlijden aangegeven wordt, wordt altijd nagekeken of de nabestaanden de wens van de overledene respecteren.

Orgaandonatie is het onderwerp van de vierde verklaring. In principe kunnen de organen en het weefsel bestemd voor transplantatie, na het overlijden weggenomen worden bij iedereen die zijn woonplaats in België heeft. Door de medische vooruitgang komen ook oudere donoren in aanmerking. Twintig jaar geleden was een transplantatie met weefsel of organen van een zestigplusser nog een uitzondering. Vandaag is een grote meerderheid van donoren ouder dan vijftig. Niet alleen komen meer oudere patiënten in aanmerking, bovendien worden met de wat oudere organen goede resultaten geboekt.

Je organen worden niet gedoneerd als je daar op voorhand via een verklaring verzet tegen hebt geuit. Vul hiervoor het [formulier](#) voor instemming of weigering tot orgaandonatie ([externe website](#)) in, en laat het registreren bij het gemeentebestuur van jouw woonplaats. Je kunt het formulier ook krijgen bij het gemeentebestuur. Door in de verklaring expliciet je toestemming te geven, kunnen zorgverleners kostbare tijd winnen voor het geval ze je organen of weefsel zouden willen gebruiken. Ook de registratie van dergelijke verklaring is nuttig om kostbare tijd te winnen. De verklaring voor orgaandonatie blijft onbeperkt geldig.

Wat doe je met deze documenten?

Maak verscheidene kopieën en voorzie ze van de nodige originele handtekeningen. Bewaar een exemplaar thuis, bij je arts en bij je vertegenwoordiger en vertrouwenspersoon. Drie van de vijf verklaringen kan je bij je gemeente laten registreren: wilsverklaring euthanasie, verklaring orgaandonatie en verklaring wijze van teraardebestelling. Dit is

niet verplicht maar geeft een bijkomende garantie dat meer mensen op de hoogte zijn van je wensen.

LEIFKAART

Je kan ook met een LEIFkaart werken. Ze is even groot als je identiteitskaart. Bewaar ze samen. Daarop staat welke wilsverklaringen je opstelde. Er staat een naam en telefoonnummer van je contactpersoon op. Dit geeft een bijkomende garantie dat zorgverleners rekening zullen houden met je wensen. Ze is gratis te verkrijgen via LEIF. Op hun website kan je trouwens ook de documenten wilsverklaring downloaden en alle info krijgen die je nodig hebt.

Meer info?

- Bekijk hier de info die de [Vlaamse overheid](#) aanbiedt.
- [LEIF](#) is een open initiatief van mensen en verenigingen die streven naar een waardig levenseinde voor iedereen, waarbij respect voor de wil van de patiënt voorop staat. Er staan interessante [brochures](#) over zorgplanning op hun website.
- Uiteraard beantwoorden we ook graag jouw vragen via belangenbehartiging@okra.be.

Contacteer ons

PB 40, B-1031 Brussel

www.okra.be

belangenbehartiging@okra.be

Studiedienst

02 246 44 40

02 246 39 45

Pensioendienst

02 246 44 45

02 246 44 31

OKRA-Zorgrecht

02 246 57 72